

BROTTSOFFER
JOUREN
0200-21 20 19

Statistik 2019 - Unga hjälpsökande hos Brottsofferjouren

**En statistikrapport från
Brottsofferjouren Sverige**

Sofia Barlind
statistik@boj.se

Innehåll

Om den här statistikrapporten	2
Brottsofferjourens statistikföring	2
BOJs statistik beskriver vår verksamhet	2
Statistikuppgifter om de hjälpsökande	2
Översikt – alla hjälpsökande.....	3
Kön	3
Åldersgrupp.....	5
Unga vuxna	6
Särskilda omständigheter	7
Förmedling, kontakter och åtgärder	8
Ungdomar	10
Särskilda omständigheter	11
Förmedling, kontakter och åtgärder	14
Barn	15
Särskilda omständigheter	16
Förmedling	17

Om den här statistikrapporten

Utgångspunkten för den här statistikrapporten är att dela in Brottsofferjourens hjälpsökande i grupper beroende på vilken **åldersgrupp** de tillhör och därefter undersöka hur gruppen är sammansatt avseende kön, utsatthet för särskilda brott, mängden kontakter och åtgärder per ärende och andra uppgifter ur Brottsofferjourens statistik. Rapporten är begränsad till att beskriva hjälpsökande upp till 25 års ålder fördelat på åldersgrupperna **barn 0-11 år, ungdomar 12-17 år och unga vuxna 18-25 år**.

Brottsofferjourens statistikföring

BOJs statistik beskriver vår verksamhet

Brottsofferjouren kommer bara i kontakt med en del av alla som utsätts för brott varje år, nämligen de som förmedlas till oss via polis eller annan instans, eller som själva tar kontakt med oss. Vår statistik kan alltså inte beskriva hur många brott som begåtts under perioden eller vilka som anmält eller utsatts för brott. Vi kan däremot berätta om vilka som fått stöd av oss - vilken åldersgrupp de tillhör, deras könstillhörighet, vilka brott de varit med om och hur många kontakter och åtgärder som genomförts för olika typer av hjälpsökande.

Statistikuppgifter om de hjälpsökande

BOJs statistiksystem bygger på att jourerna antecknar tio grunduppgifter om varje hjälpsökande de haft kontakt med:

- **Kommun** där den hjälpsökande är bosatt
- **Kön**
- **Åldersgrupp**
- **Brottstyp**
- **Särskilda omständigheter**
(man markerar till exempel när gärningspersonen står i nära relation till brottsoffret eller när brottet är hedersrelaterat)
- Om **polisanmälan** är gjord eller inte
- Vilken **typ av hjälpsökande** det handlar om
(brottsoffer, anhörig eller vittne)
- Vem som **först tog kontakt** med oss
(polisen, hjälpsökanden själv eller annan)
- Antal **åtgärder** i ärendet
- Antal **kontakter** i ärendet

Med **kontakt** menas en kontakt person till person, det vill säga en tvåvägskommunikation. Exempel på vad som antecknas som kontakt är telefonsamtal, e-postkonversation, chatt och möten med den brottsutsatte. Med varje hjälpsökande kan man förstås ha många kontakter.

Med **åtgärd** menas alla andra typer av insatser en stödperson gör för en brottsutsatt men där man inte har direktkontakt (tvåvägskommunikation) med den hjälpsökande. Exempel på vad som antecknas som åtgärd är att sända ut informationsbrev om Brottsofferjourens erbjudande om stöd eller att ringa för den hjälpsökandes räkning till myndighet eller försäkringsbolag. Även så viktiga och ofta avgörande insatser som att ordna fram målsägandebiträde till en hjälpsökande räknas som åtgärd.

Det finns målsägande som förmedlas till jouren och som jouren sedan försöker nå men inte lyckas komma i kontakt med – den typen av ärenden statistikförs med att jouren utfört en eller flera åtgärder, eftersom det trots allt innebär en arbetsinsats för jouren och ett förberedelsearbete för den stödjare som försöker nå fram till personen.

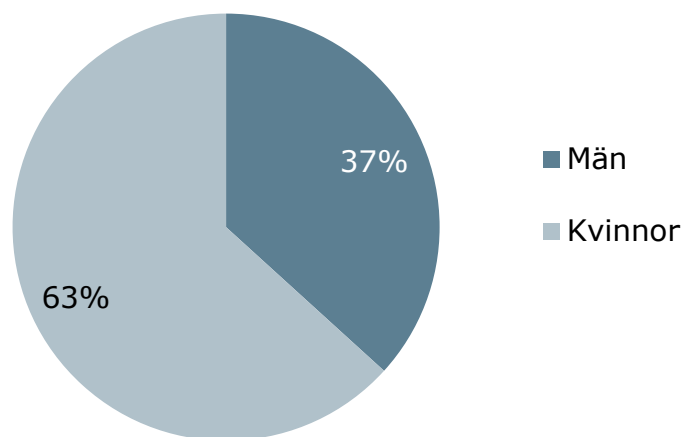
Översikt – alla hjälpsökande

Inledningsvis görs en beskrivning av hela gruppen hjälpsökande hos Brottsofferjouren.

Kön

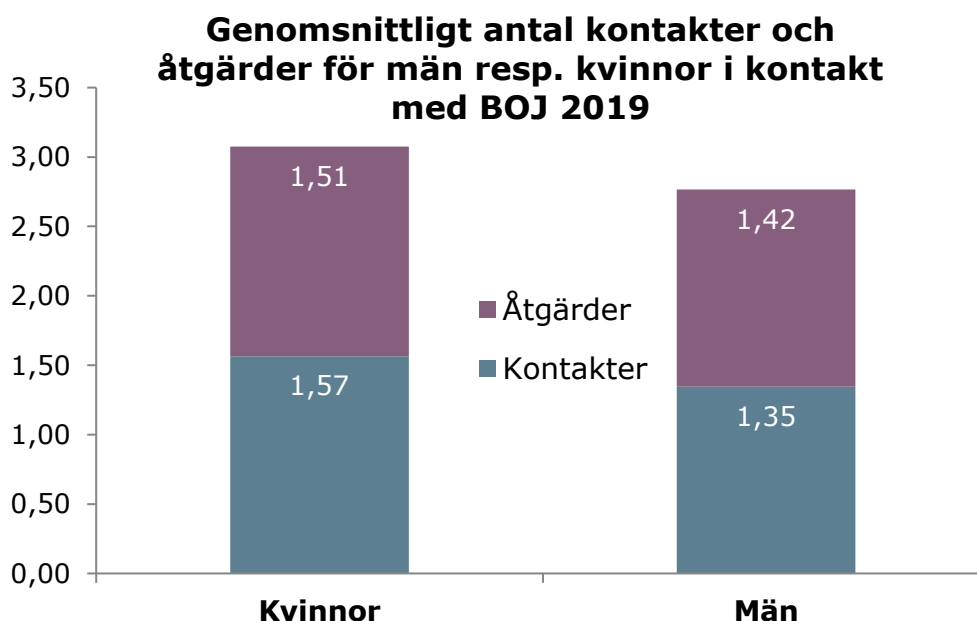
Det är fler kvinnor än män som får hjälp hos BOJ. Könsfördelningen för hjälpsökande är omkring 63 procent kvinnor, 37 procent män. Den är också nästan exakt likadan på länsnivå och på journivå, trots att vi alltså har 73 rapporterade jourer av varierande storlek.

Könsfördelning bland alla hjälpsökande hos BOJ 2019

Kön	Antal
Män	12 027
Kvinnor	20 258
Totalsumma	32 285

Kvinnor som sökt stöd hos Brottsofferjouren har i genomsnitt fått fler kontakter och åtgärder än män. Genomsnittet för alla hjälpsökande oavsett kön är 1,48 kontakter och 1,48 åtgärder per ärende.

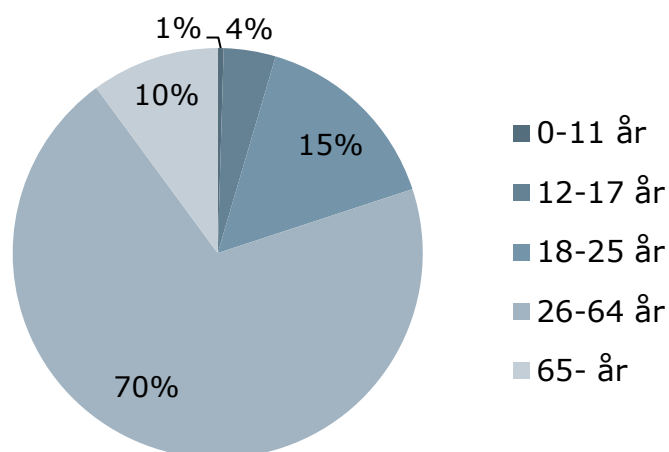
En analys av uppgifter från de 45 jourer som antecknat tid per ärende bekräftar bilden ovan: jourerna lägger också i genomsnitt lite mer tid på kvinnliga hjälpsökande än de gör på manliga.

Åldersgrupp

Brottsofferjourens statistik delar in hjälpsökande i fem olika åldersgrupper:

- Barn 0-11 år
- Ungdomar 12-17 år
- Unga vuxna 18-25 år
- Vuxna 26-64 år
- Äldre 65+ år

Hjälpsökande hos BOJ 2019 fördelat på åldersgrupp

Åldersgrupp	Antal
0-11 år	151
12-17 år	1 322
18-25 år	4 968
26-64 år	22 587
65- år	3 257
Totalsumma	32 285

Det största åldersspannet, 26-64 år, är av naturliga skäl också den grupp där de flesta hjälpsökande för BOJ återfinns. Statistik för grupperna under 25 år respektive gruppen över 65 år redovisas i särskilda statistikrapporter.

I vissa kommuner finns Stödcentrum för unga brottsoffer där unga personer utsatta för brott kan få information, stöd, hjälp med medling och liknande. Det innebär att en del av de ärenden för

åldersgrupperna upp till 25 som annars skulle förmedlats till BOJ istället hanteras av Stödcentrum.

Det faktum att det finns särskilda stödorganisationer eller kommunala verksamheter kan också påverka mängden kontakter och åtgärder för dessa grupper i vår statistik. Om den lokala brottsofferjouren till exempel har en samverkan med Stödcentrum för unga kan det vara så att ärendet först hamnar hos jouren men efter en initial kontakt förs över till Stödcentrum. Då kan vår statistik kring kontakter och åtgärder för gruppen inte ge en helhetsbild av gruppens totala stödbehov - den visar bara vår del av en insats som kanske fortsatt på annat håll.

I de tre följande avsnitten avhandlas nu hjälpsökandegrupperna för **unga vuxna 18-25 år, ungdomar 12-17 år** och **barn 0-11 år** i tur och ordning.

Unga vuxna

Brottsofferjouren hade sammanlagt 4 968 ärenden med hjälpsökande unga vuxna i åldrarna 18-25 år under 2019, vilket motsvarade 17 procent av den totala ärendemängden. 2 916 hjälpsökande var unga kvinnor, 2 052 var unga män. 74 ärenden hade inte polisanmälts.

Personer i åldrarna 18-25 söker hjälp för framför allt misshandel, olaga hot och ofredande. 41 procent av unga vuxna hjälpsökande är män, 59 procent är kvinnor.

Brottstyper för hjälpsökande unga vuxna 18-25 hos BOJ 2019	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott	4	4	8
Andra tillgreppsbrott	15	14	29
Ekonomisk brottslighet	124	114	238
Förtal, förolämpning	63	63	126
Grov (kvinno)fridskränkning	2	75	77
Identitetsstöld, förfalskning	51	44	95
Inbrott	13	22	35
Misshandel	683	680	1 363
Mord, dråp, vållande till annans död	7	16	23
Mordförsök	27	9	36
Människorov, människohandel	12	16	28
Ofredande	143	398	541
Olaga förföljelse	4	15	19
Olaga hot	373	447	820
Rån	227	62	289

Skadegörelse	21	24	45
Stöld, väskryckning, fickstöld	71	81	152
Trafikbrott	16	15	31
Våldtäkt	27	392	419
Våldtäktsförsök	5	25	30
Övergrepp i rättssak	50	38	88
Överträdelse av kontaktförbud	4	15	19
Övriga brott mot frihet och frid	39	66	105
Övriga sexualbrott	20	213	233
Övrigt	51	68	119
Totalt	2 052	2 916	4 968

För unga vuxna män som är hjälpsökande hos Brottsofferjouren finns en överrepresentation för ärenden gällande rån, övergrepp i rättssak, misshandel och identitetsstöld/förfalskning. Detsamma gäller de mer ovanliga brotten människorov/människohandel och mordförsök.

För unga vuxna kvinnor som är hjälpsökande hos Brottsofferjouren finns en stor överrepresentation för sexualbrott: 28 procent av dem som söker hjälp hos Brottsofferjouren för sexualbrott är kvinnor mellan 18-25 år. Störst är överrepresentationen för våldtäkt. Det finns en överrepresentation för unga vuxna kvinnor även för grov (kvinno)fridskränkning och ofredande samt för de mer ovanliga brotten dödligt våld och människorov/människohandel.

Särskilda omständigheter

Varje ärende kan utöver brottstyp, kön, ålder och så vidare markeras med en av 6 särskilda omständigheter. Mängden ärenden av den typen för gruppen unga vuxna 18-25 år visas i tabellen nedan.

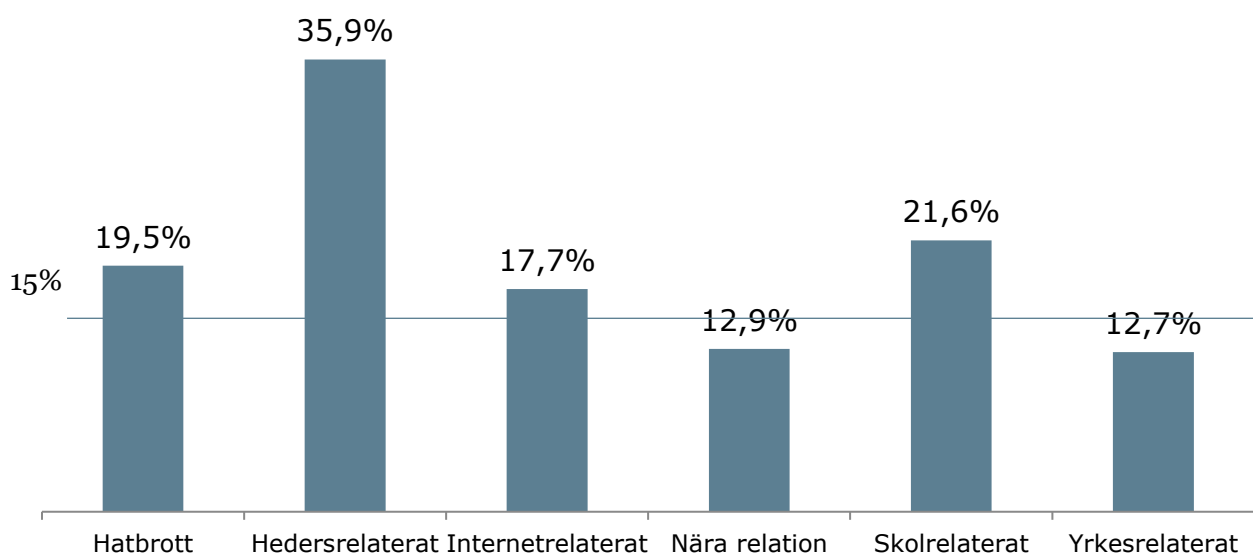
Särskild omständighet för unga vuxna 18-25 hos BOJ 2019	Män	Kvinnor	Totalt
Hatbrott	22	12	34
Hedersrelaterat	5	37	42
Internetrelaterat	55	49	104
Nära relation	86	454	540
Skolrelaterat	30	20	50
Skett vid yrkesutövning	48	43	91
Totalsumma	246	615	861

Ungefär 12 procent av ärendena för unga vuxna män och 21 procent av ärendena gällande unga vuxna kvinnor har alltså fått en markering om särskilda omständigheter. För alla hjälpsökande är det i genomsnitt 13 procent av männen och knappt 22 procent av kvinnorna som fått en sådan markering.

Som synes i tabellen är det ganska stor skillnad på könen. Båda könen har nära relation som den vanligaste särskilda omständigheten, men det är många gånger fler nära relationsärenden som gäller unga vuxna kvinnor: 84 procent av nära relationsärendena för 18-25-åringar har kvinnliga hjälpsökande och för hedersärenden är det 88 procent.

Gruppen unga vuxna 18-25 år är representerad i olika utsträckning inom de olika kategorierna särskilda omständigheter. I diagrammet nedan syns de olika kategorierna i relation till en linje som representerar alla ärenden, där ju unga vuxna utgjorde 15 procent av de hjälpsökande.

Andel unga vuxna 18-25 år inom de olika kategorierna för särskilda omständigheter 2019

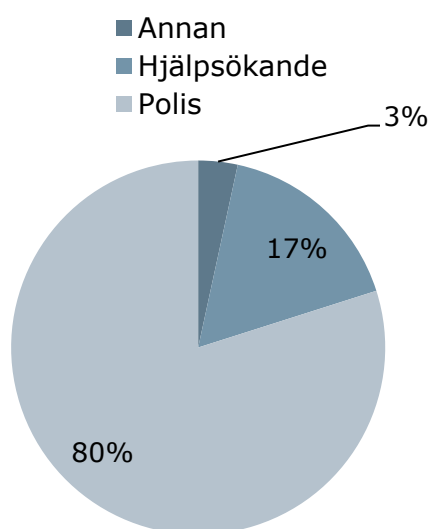

Diagrammet illustrerar hur unga vuxna är kraftigt överrepresenterade i gruppen som varit med om hedersrelaterat våld och förtryck. Det är framför allt kvinnor i åldrarna 18-25 som varit med om den här typen av brott.

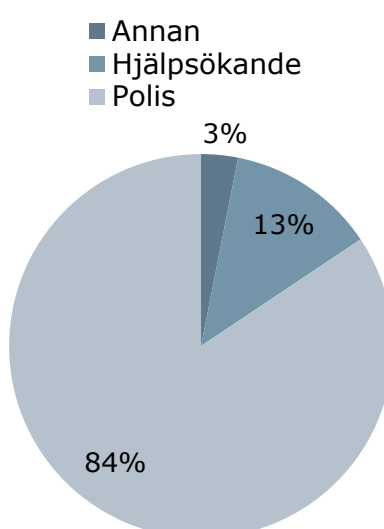
Förmedling, kontakter och åtgärder

Unga vuxna kommer till BOJ i lite högre utsträckning via direktförmedling från polisen, 84 procent av ärendena når oss den vägen i jämförelse med 80 procent för hela populationen. I 3 procent av fallen förmedlas unga vuxna från annan instans och i 13 procent av fallen är det hjälpsökanden själv som kontaktar oss.

Vem tog först kontakt med BOJ - alla hjälpsökande 2019

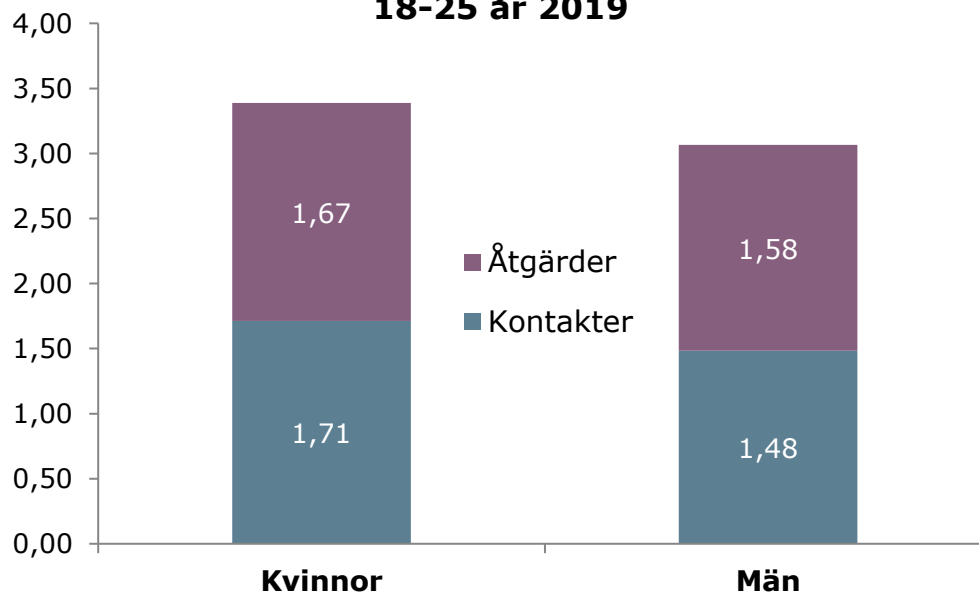
Vem tog först kontakt med BOJ - unga vuxna 18-25 år 2019

Könskillnaderna när det gäller mängden kontakter och åtgärder i genomsnitt är större i den här gruppen än i för alla ärenden. Unga vuxna kvinnor får fler kontakter och fler åtgärder i jämförelse med genomsnittet, och unga män får färre.

Genomsnittliga mängden åtgärder för alla kvinnor respektive alla män var 1,51 respektive 1,42 – för hjälpsökande i gruppen unga vuxna 18-25 år är det 1,60 respektive 1,40. Den genomsnittliga mängden kontakter för alla kvinnor respektive alla män var 1,57 respektive 1,35 – för hjälpsökande i gruppen unga vuxna är det istället lägre, 1,71 respektive 1,25 kontakter per hjälpsökande i genomsnitt.

Genomsnittligt antal kontakter och åtgärder för unga män resp. kvinnor 18-25 år 2019

Analys av inrapporterad tid från de 45 jourer som valde att anteckna det under 2019 visar att stödpersonerna lika mycket tid på stödarbete för ärenden som gäller unga vuxna som för den genomsnittlige hjälpsökanden.

Ungdomar

Brottsofferjouren hade sammanlagt 1 322 ärenden med hjälpsökande ungdomar i åldrarna 12-17 år under 2019, vilket motsvarade 4 procent av den totala ärendemängden. 751 hjälpsökande var flickor, 571 var pojkar. 27 ärenden hade inte polisanmälts.

Ungdomar i åldrarna 12-17 har i första hand kontakt med BOJ efter att ha varit med om misshandel och olaga hot. 43 procent av de hjälpsökande i gruppen ungdomar är pojkar, 57 procent är flickor.

Pojkar i åldern 12-17 har främst varit utsatta för misshandel, olaga hot och rån. Även för flickor 12-17 var det vanligaste brottet misshandel följt av olaga hot, våldtäkt, ofredande och övriga sexualbrott. Läger man samman alla typer av sexualbrott är det den vanligaste typen av brott för flickor i åldrarna 12-17 som Brottsofferjouren hade kontakt med under 2019.

Brottstyper för hjälpsökande ungdomar 12-17 hos BOJ 2019	Pojkar	Flickor	Totalt
Allmänfarliga brott	1	1	2
Andra tillgreppsbrott	6	2	8
Ekonomisk brottslighet	11	7	18
Förtal, förolämpning	6	20	26
Grov (kvinno)fridskränkning	3	11	14
Identitetsstöld, förfalskning	1	5	6
Inbrott	3	1	4
Misshandel	195	181	376
Mord, dråp, vållande till annans död		2	2
Mordförsök	1	1	2
Människorov, människohandel		1	1
Ofredande	30	95	125
Olaga förföljelse		1	1
Olaga hot	125	146	271
Rån	121	12	133
Skadegörelse		5	5
Stöld, väskryckning, fickstöld	18	4	22
Trafikbrott	2	1	3
Våldtäkt	3	115	118
Våldtäktsförsök		9	9
Övergrepp i rättssak	20	7	27
Övriga brott mot frihet och frid	5	22	27
Övriga sexualbrott	11	89	100
Övrigt	9	13	22
Totalt	571	751	1 322

Särskilda omständigheter

Varje ärende kan utöver brottstyp, kön, ålder och så vidare markeras med en av 6 särskilda omständigheter. Mängden ärenden av den typen för gruppen ungdomar 12-17 år visas i tabellen nedan.

Särskild omständighet	Pojkar	Flickor	Totalt
Hatbrott	3	5	8
Hedersrelaterat	1	6	7
Internetrelaterat	10	39	49
Nära relation	20	73	93
Skolrelaterat	50	56	106
Skett vid yrkesutövning	1	3	4
Totalt	85	182	267

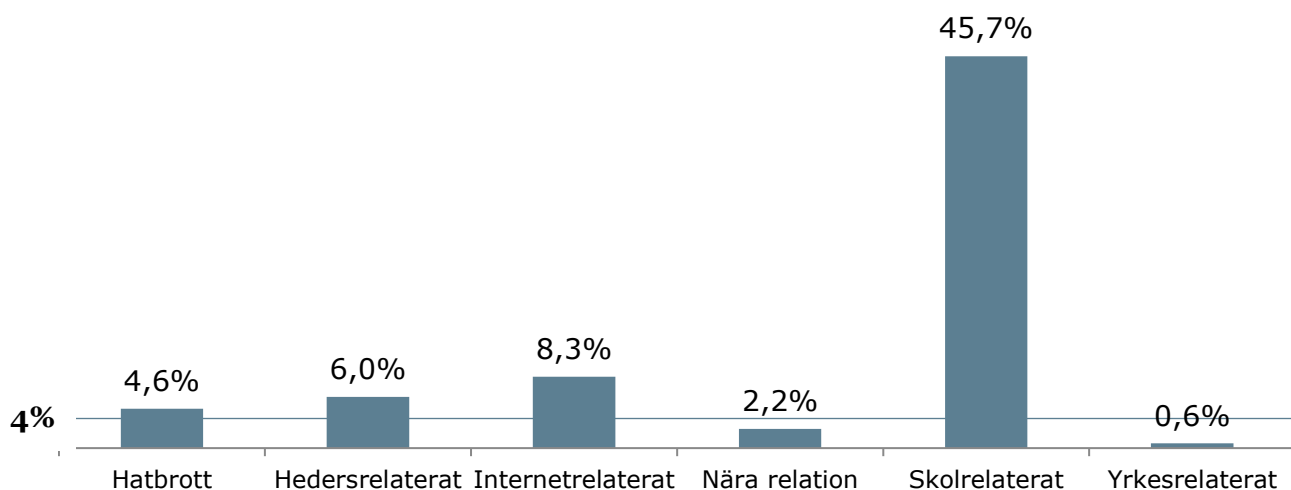
15 procent av ärendena för pojkar och 24 procent av ärendena gällande flickor har alltså fått en markering om särskilda omständigheter. För alla hjälpsökande är det i genomsnitt 13 procent

av männen och knappt 22 procent av kvinnorna som fått en sådan markering.

Vanligaste särskilda omständigheten i gruppen är brott som skett i skolmiljö. Nära relation är precis som för övriga åldersgrupper en vanlig särskild omständighet, särskilt för flickor.

Gruppen ungdomar 12-17 år är representerad i olika utsträckning inom de olika kategorierna för särskilda omständigheter. I diagrammet nedan syns de olika kategorierna i relation till en linje som representerar alla ärenden, där ju ungdomar utgjorde 4 procent av de hjälpsökande.

Andel ungdomar 12-17 år inom de olika kategorierna för särskilda omständigheter 2019

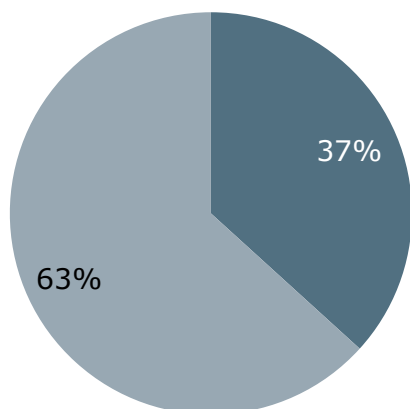

Här kan vi tydligt se överrepresentationen för skolrelaterade ärenden och den här åldersgruppen. Nästan 46 procent av alla ärenden som markerats med skolrelaterat gäller ungdomar 12-17 år.

En närmare blick på markeringen **skolrelaterat** visar att barn och ungdomar tillsammans utgör 52 procent av de hjälpsökande i skolrelaterade ärenden, unga vuxna står för 21 procent av ärendemängden, resten är i gruppen vuxna. Könsfördelningen för skolrelaterade ärenden är inte riktigt likadan som för övriga ärendetyper utan har en större andel män eller pojkar.

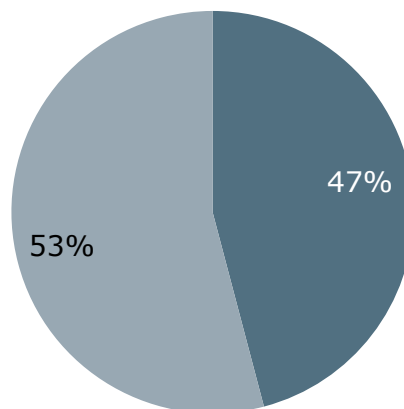
Könsfördelning bland alla hjälsökande 2019

■ Män ■ Kvinnor

Könsfördelning hjälsökande med markeringen skolrelaterat 2019

■ Män ■ Kvinnor

Hela gruppen som fått markeringen skolrelaterat, alltså oavsett ålder, har följande brottstyper kopplade till markeringen:

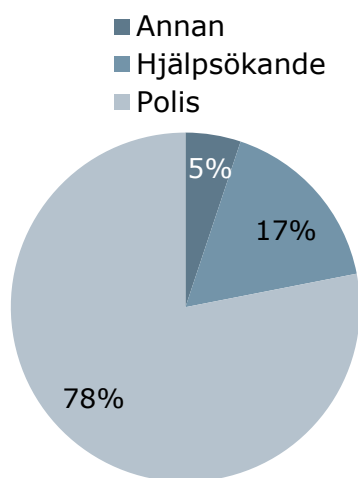
Brottstyper för ärenden markerade med skolrelaterat 2019	Män	Kvinnor	Totalt
Allmänfarliga brott		1	1
Ekonomisk brottslighet		1	1
Förtal, förolämpning	4	7	11
Identitetsstöld, förfalskning		2	2
Misshandel	64	47	111
Mordförsök	1		1
Ofredande	5	13	18
Olaga hot	18	21	39
Rån	5	5	10
Skadegörelse	1		1
Stöld, väskryckning, fickstöld	2	2	4
Våldtäkt		7	7
Våldtäktsförsök		2	2
Övergrepp i rättssak	1	1	2
Övriga brott mot frihet och frid	1		1
Övriga sexualbrott	7	12	19
Övrigt	1	1	2
Totalt	110	122	232

De vanliga brottstyperna misshandel, olaga hot, sexuella ofredanden och ofredande ligger i topp även i skolmiljö.

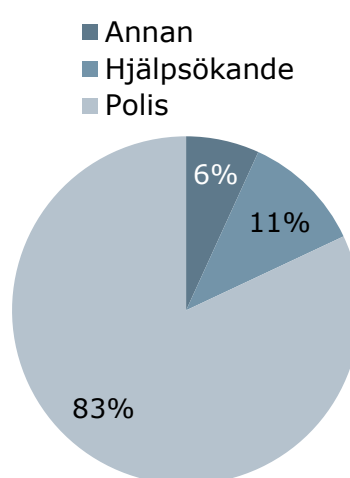
Förmedling, kontakter och åtgärder

Ungdomar förmedlas till Brottsofferjouren på ungefär samma sätt som hela populationen: omkring 83 procent av ärendena når oss via direktförmedling från polisen. I 11 procent av fallen är det hjälpsökanden själv som kontaktar oss, vilket är en något mindre andel än för andra åldersgrupper. 6 procent förmedlas från annan instans, till exempel skolkurator eller annan stödverksamhet för unga.

Vem tog första kontakten med Brottsofferjouren - alla hjälpsökande 2019

Vem tog första kontakten med Brottsofferjouren - ungdomar 12-17 år 2019

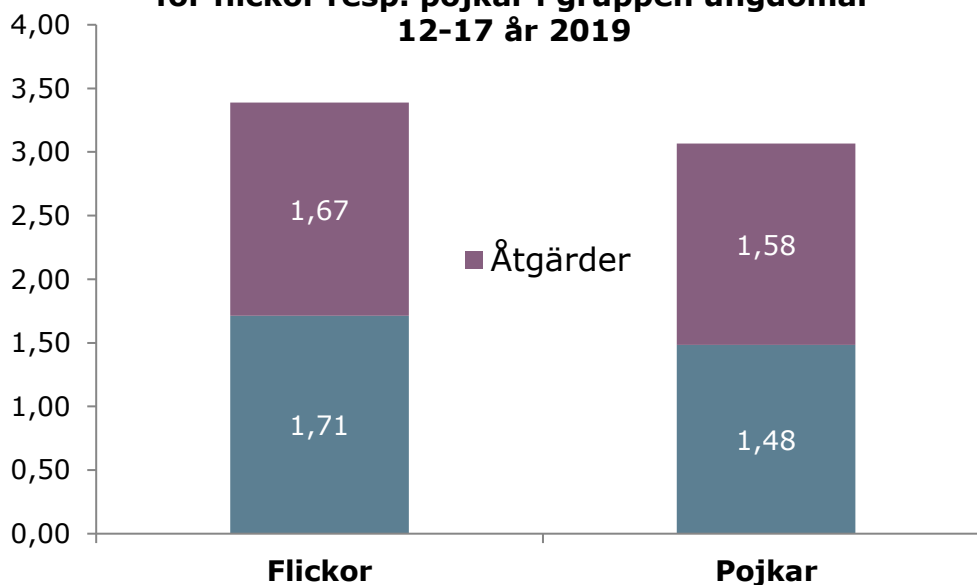

Ärenden som gäller ungdomar 12-17 år kräver i regel fler kontakter och åtgärder än ärenden med en genomsnittlig hjälpsökande. Hjälpsökande flickor i gruppen ungdomar får i genomsnitt fler kontakter och åtgärder än pojkar i samma ålder.

Genomsnittliga mängden åtgärder för alla kvinnor respektive alla män var 1,51 respektive 1,42 – för hjälpsökande flickor och pojkar i åldrarna 12-17 år är det istället lite högre, 1,67 respektive 1,58.

Den genomsnittliga mängden kontakter för alla kvinnor respektive alla män var 1,57 respektive 1,35 – för hjälpsökande i gruppen ungdomar 12-17 år är det istället högre, 1,71 respektive 1,48 kontakter per hjälpsökande i genomsnitt.

**Genomsnittligt antal kontakter och åtgärder
för flickor resp. pojkar i gruppen ungdomar
12-17 år 2019**

Barn

Brottsofferjouren hade sammanlagt 151 ärenden med hjälpsökande barn i åldrarna 0-11 år under 2019, vilket motsvarade knappt 0,5 procent av den totala ärendemängden. 85 hjälpsökande var flickor, 66 var pojkar. 8 ärenden hade inte polisanmälts.

Brottstyper för hjälpsökande barn 0-11 år 2019	Pojkar	Flickor	Totalt
Andra tillgreppsbrott	1	1	2
Ekonomisk brottslighet		1	1
Förtal, förolämpning		2	2
Grov (kvinno)fridskränkning	1		1
Identitetsstöld, förfalskning	1	1	2
Misshandel	28	20	48
Ofredande	11	10	21
Olaga förföljelse		1	1
Olaga hot	12	19	31
Rån	4	1	5
Skadegörelse	1	1	2
Stöld, väskryckning, fickstöld		1	1
Trafikbrott	1	1	2
Våldtäkt	1	3	4
Övergrepp i rättssak		1	1
Övriga brott mot frihet och frid	2	4	6
Övriga sexualbrott	1	15	16
Övrigt	2	3	5
Totalt	66	85	151

Personer under 12 år som förmedlats till Brottsofferjouren har främst varit med om misshandel, ofredande, olaga hot och övriga sexualbrott. Pojkar utgör 44 procent och flickor 56 procent av de hjälpsökande i den här gruppen.

Eftersom gruppen är så liten – flickorna 0-11 år utgör 0,26 procent av Brottsofferjourens totala mängd hjälpsökande, pojkarna utgör 0,20 procent – är det vanskligt att dra vidlyftiga slutsatser av tabellen över brottstyper för den här åldersgruppen. Den kan ändå ses som en redovisning av vilka typer av ärenden som jourerna hanterade för den här åldersgruppen under 2019.

En del av barnen, 21 procent, får hjälp som anhöriga till brottsoffer. De flesta jourer har sedan länge statistikfört barn som bevittnat våld i hemmet inte som anhöriga utan som brottsoffer i sin egen rätt. Från och med 2017 är det förhållningssättet en uttalad del av Brottsofferjourens statistikföring.

Särskilda omständigheter

Varje ärende kan utöver brottstyp, kön, ålder och så vidare markeras med en av 6 särskilda omständigheter. Mängden ärenden av den typen för gruppen barn 0-11 år visas i tabellen nedan.

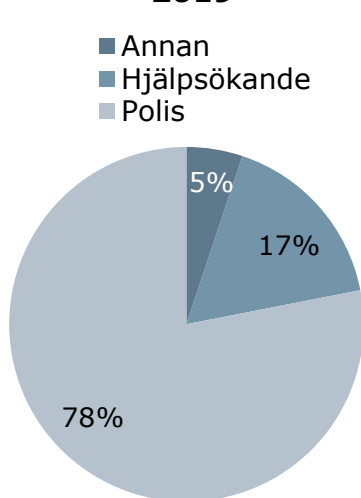
Särskild omständighet för barn 0-11 år 2019	Pojkar	Flickor	Totalt
Hatbrott	1		1
Internetrelaterat		3	3
Nära relation	7	15	22
Skolrelaterat	7	6	13
Skett vid yrkesutövning		1	1
Totalt	15	25	40

23 procent av ärendena för pojkar och 29 procent av ärendena gällande flickor har alltså fått en markering om särskilda omständigheter. För alla hjälpsökande är det i genomsnitt 13 procent av männen och knappt 22 procent av kvinnorna som fått en sådan markering. Eftersom gruppen hjälpsökande barn är så liten gör en eller två ärenden stor procentuell skillnad. Den vanligaste särskilda omständigheten är nära relation, följt av skolrelaterat.

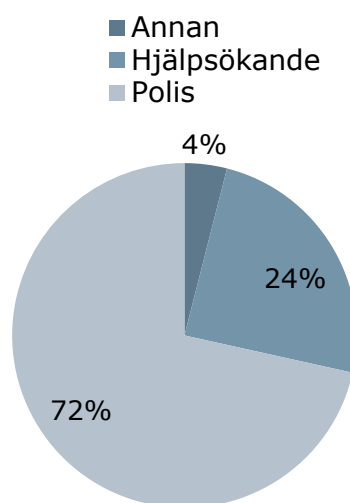
Förmedling

Barn förmedlas till Brottsofferjouren på ungefär samma sätt som hela populationen: omkring 72 procent av ärendena når oss via direktförmedling från polisen. I 24 procent av fallen kommer barnen till Brottsofferjouren genom egen eller anhörigs kontakt.

Vem tog första kontakten med Brottsofferjouren - alla hjälpsökande 2019

Vem tog första kontakten med Brottsofferjouren - barn 0-11 år 2019

Många jourer väljer aktivt att helt eller delvis överlåta stöd åt barn till socialtjänst, BUP eller andra ideella organisationer. 42 av jourerna har rapporterat kontakt med mellan ett och 13 barn under 2019. Övriga 31 jourer har inte haft någon enda kontakt i åldersgruppen.

Mer statistik från Brottsofferjouren finns att ta del av på www.brottsofferjouren.se/om-oss/statistik/